

শস্যৰ উৎপাদন আৰু সংৰক্ষণ

Chapter – 13

পৰিৱেশ অধ্যয়ন

১। তলৰ বাক্যকেইটা পূৰ কৰা –

(ক) বালিচঁহীয়া মাটিৰ মাজেদি বোকা আৰু পলসুৱা মাটিতকৈ __ পানী পাৰ যায় ।

উত্তৰঃ বেছি।

(খ) বোকা মাটিৰ মাজেদি আটাইতকৈ __ পানী পাৰ হৈ গৈছে।

উত্তৰঃ কম।

(গ) পলসুৱা মাটিৰ মাজেদি বালিচঁহীয়া মাটিতকৈ __ আৰু বোকা মাটিতকৈ __ বেছি পানী পাৰ হৈ গৈছে ।

উত্তৰঃ কম, বেছি।

অনুশীলনী

১। উত্তৰ লিখা –

(ক) মাটি কেই প্ৰকাৰৰ আৰু কি কি ?

উত্তৰঃ মাটি তিনি প্ৰকাৰৰ – বালিচঁহীয়া মাটি , বোকা মাটি বা আলতীয়া মাটি আৰু পলসুৱা মাটি।

(খ) কোনবিধ মাটিত গছপুলিৰ বৃদ্ধি ভাল হয় ?

উত্তৰঃ পলসুৱা মাটিত গছপুলিৰ বৃদ্ধি ভাল হয় ।

(গ) খৰালি কালত কিহৰ সহায়ত খেতিপথাৰত পানী যোগান ধৰা হয় ?

উত্তৰ: খৰালি কালত কৃত্ৰিমভাৱে খেতিপথাৰত পানী যোগান ধৰা হয়। যেনে: বিজুলী বা ডিজেল চালিত পাম্পৰ সহায়ত নৈ, পুখুৰী আৰু নলী নাদৰ পৰা পানী যোগান ধৰি খেতি পথাৰত দিয়া হয়।

(ঘ) দুবিধ জৈৱিক সাৰৰ নাম লিখা।

উত্তৰ: গোবৰ আৰু প্ৰাণীৰ মলমূত্ৰ।

(ঙ) বোকা মাটিৰ গঠন কেনেকুৱা ?

উত্তৰ: বোকা বা আলতীয়া মাটিৰ দানাবোৰ অতি ক্ষুদ্ৰ আৰু বোকাৰ পৰিমাণ বেছি। এই মাটিয়ে বহু সময় ধৰি পানী ধৰি ৰাখিব পাৰে আৰু ই বৰ আঠাযুক্ত।

(চ) অধিক শস্য উৎপাদনৰ বাবে কি কি ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে ?

উত্তৰ: অধিক শস্য উৎপাদনৰ বাবে উন্নতজাতৰ বীজ, জৈৱিক সাৰ আৰু কীটনাশক দ্ৰব্য ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে।

(ছ) শস্যবোৰ ক'ত ক'ত সংৰক্ষণ কৰি থোৱা হয় ?

উত্তৰ: ভঁৰাল, ডুলি, টোম, শীতল ভঁৰাল আদি।

২। খালী ঠাই পূৰ কৰা –

(ক) বালিচঁহীয়া মাটি ____ আৰু ই পানী ধৰি ৰাখিব নোৱাৰে।

উত্তৰ: বিস্ফাযুক্ত।

(খ) ____ মাটিৰ কণিকা বা দানাবোৰ অতি ক্ষুদ্ৰ আৰু বোকাৰ পৰিমাণ বেছি।

উত্তৰ: বোকা।

(গ) ____ মাটিত বালি আৰু বোকাৰ পৰিমাণ সমান।

উত্তৰঃ পলসুৱা ।

(ঘ) পলসুৱা মাটিত ____ থাকে ।

উত্তৰঃ জৈৱিক ।

৩। শুদ্ধ উত্তৰটোত ‘ ’ চিন দিয়া –

(ক) কেঁচুসাৰ এবিধ জৈৱিক সাৰ ।

উত্তৰঃ

(খ) পলসুৱা মাটিত জৈৱিক সাৰ নাথাকে ।

উত্তৰঃ x

(গ) অসমৰ বেছিভাগ খেতিয়কে বৰষুণৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি খেতি কৰে ।

উত্তৰঃ

(ঘ) উদ্ভিদৰ বৃদ্ধিৰ বাবে মাটিৰ গুণাগুণৰ উপৰি সূৰ্যৰ তাপ , পোহৰ আৰু পানীৰ আৱশ্যক ।

উত্তৰঃ

৪। ‘ ক ’ অংশৰ লগত ‘ খ ’ অংশ মিলোৱা –

‘ ক ’	‘ খ ’
পাম্প	মাটি চহ কৰা হয়।
টেক্টৰ	খেতি পথাৰত পানী দিয়া হয়।

টোম	শাক – পাচলি , ফল – মূল আদি বহুত দিনলৈ সতেজ কৰি ৰাখো
শীতল ভঁৰাল	বীজ সংৰক্ষণ কৰা পাত্ৰ।

উত্তৰ:

‘ক’	‘খ’
পাম্প	খেতি পথাৰত পানী দিয়া হয়।
টেক্টৰ	মাটি চহ কৰা হয়।
টোম	বীজ সংৰক্ষণ কৰা পাত্ৰ।
শীতল ভঁৰাল	শাক – পাচলি , ফল – মূল আদি বহুত দিনলৈ সতেজ কৰি ৰাখো

৫। শীতল ভঁৰাল , পণ্যাগাৰ আৰু টোমৰ বিষয়ে চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা ।

উত্তৰ: শীতল ভঁৰাল :- শাক – পাচলি , ফল – মূল আদি সোনকালে নষ্ট হৈ যোৱা সামগ্ৰী । সেইবাবে এইবোৰক নিৰ্দিষ্ট উষ্ণতাত শীতল কৰি ৰখা হয় । ইয়াৰ ফলত এইবোৰ বহুদিনলৈ সতেজ হয় থাকে। এনেদৰে শীতল কৰি ৰাখিব পৰা ভঁৰালেই হৈছে শীতল ভঁৰাল ।

পণ্যাগাৰ :- কৃষিজাত শস্য যেনে- ধান , মাহ , চাহপাত আদি বিশেষভাৱে নিৰ্মাণ কৰা পণ্যাগাৰত ৰখা হয় ।

টোম :- বীজ সংৰক্ষণ কৰা বাবে বাঁহেৰে এটা পাত্ৰ তৈয়াৰ কৰা হয় । পাত্ৰটোৰ ভিতৰত খেৰৰ এটা পাতল তৰপ দিয়া হয় । আৰু সেই বীজ সংৰক্ষণ কৰা পাত্ৰটোৱে হৈছে টোম ।